

A Tanszék története

A Földrajz Tanszék működését Budapesten kezdte a polgári iskolai tanárképző keretében az akkori elemi iskola tanítóképző intézetében. Előzményének tekinthető az a tanszék, amelyet történelem-földrajz néven az 1875/76-os, vagyis az intézmény hetedik tanévben hoztak létre. A tanszék megszervezését követően 1877-től a történelmet rendes tanár, a földrajzot 1879-ig segédtanár, majd 1882-től már rendes tanár tanította. A minisztérium mégis csak az 1912/13-as tanévtől engedélyezte önálló földrajz tanszék létesítését. Fontos változást hozott az 1920-as tanterv, melyben az eddigi mennyiségtan-természettudományi szakcsoportot kettéosztották: a földrajz-természettan-vegytan és a mennyiségtan-természettan-vegytan szakcsoportra. A földrajzot itt már a természettudományok közé sorolták. Az intézményt az Állami Polgári Iskolai Tanítóképző Intézet (Pedagógium) és az Állami Polgári Iskolai Tanítónőképző Intézet (Erzsébet Nőiskola) egyesítése után, 1928-ban helyezték Szegedre Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola néven. A tanszékeket ekkor még nem szervezték át, így az 1928/29-es tanévben a már eddig kialakult tanszékek kezdték meg az oktatást (1). Az 1928-ban kiadott tanterv sem indokolta új tanszékek szervezését, mivel a korábbi szakcsoportok maradtak meg. Emiatt a földrajzoktatás Szegeden önálló tanszéket alkotva működött, nevét és jogállását hosszú ideig nem változtatták meg.

Az 1933-ban kiadott új tanterv módosította a korábbi két természettudományi szakcsoportot, mivel azok helyett a földrajz-természettan, illetve a mennyiségtan-természettan szakcsoportokat hozta létre. Így nagyobb lehetőség adódott a kiegészítő szakok szervezésére. A férfiak számára például a mezőgazdaságtan szakot jelölte kiegészítő szakként, a nők részére pedig a kézimunkát. Ezek oktatására 1936-ban külön tanszékeket hoztak létre. Ezzel lehetővé vált, hogy a földrajz tantárgy mellé mást is választhassanak a hallgatók. Az 1947. évi minisztériumi rendelet, amely az Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola helyett a szegedi Pedagógiai Főiskolát hozta létre, nem változtatott a Földrajz Tanszék helyzetén. Az 1947. évi átalakulással a földrajz tárgy szakpárosítási lehetősége is megváltozott. A földrajz szaktárgy mellé felvehető lett több más szaktárgy. Így alakult ki a földrajz-biológia, a földrajz-testnevelés, a földrajz-rajz, a földrajz-román, a földrajz-szlovák és a földrajz-történelem szakpár. Az 1959. augusztus 3-án kelt minisztériumi rendelet bevezette a három szakos tanárképzést és így megalakultak a mezőgazdasági ismereteket és gyakorlatokat, valamint a műszaki ismereteket és gyakorlatokat oktató tanszékek. Ez a biológia-földrajz szak mellé kötelezővé tette a Mezőgazdasági ismeretek és gyakorlatok szaktárgy felvételét. Az 1963-as minisztériumi rendelet Szegeden megszüntette a leány tanítóképző intézetet és az akkori Pedagógiai Főiskolához csatolta. Ez az intézkedés a Földrajz Tanszék életében helyváltozást, valamint hallgatói és oktatói létszámnövekedést eredményezett. A tanszék eredetileg a Főépületben a (Boldogasszony sgt. 6.), az első emelet északi szárnyában volt 1928-1963-ig. Ezt követően átköltözött a Főépület földszintjének déli szárnyába, ahol 1988-ig működött. 1969-ben megszűnt a földrajz-történelem, illetve a földrajz-biológia mezőgazdaságtan szakpár. 1988-ban a tanszék átköltözött a Főiskola B épületébe, a Hámán Kató utca 25. szám alá (2) és itt végezte oktató és kutató munkáját 1998-ig. 1989-óta a földrajz szakos tanárképzés további szakpárokkal bővült. Az eddig felvehető szakpárok mellé már lehetett választani szakpárként: a matematikát-, angolt-, németet-, franciát-, hittant.

Fontos változást eredményezett az 1998-es esztendő, mivel a tanszék ekkor költözött át a Hattyas sor 10. szám alá. Itt tíz évig működött a tanszék, ebből nyolc évig a volt híradós épületben, majd az utolsó két évben költöztünk át a X. számú, korábban a Hadkiegészítési és Területvédelmi Parancsnokságnak helyet adó épületbe. 2006 nyarán beköltözött a tanszék a Boldogasszony sgt. 6-ba, a kar „Főépületébe”, de nem a régi helyére, hanem a „B” épületrész második emeletére. Azóta itt működik a tanszék. Az átalakuló oktatási rendszer (Bolognai oktatási struktúra) miatt a főiskolán megszűnt a földrajztanár képzés. Közben 2007-ben az átalakuló felsőoktatási rendszerrel is összefüggően a tanszék nevet és részben profilt is váltott. Földrajzi és Ökoturisztikai Tanszékként koordináltuk az Idegenforgalmi szakmenedzser FSZ-képzést, valamint a Hansági Ferenc Vendéglátóipari Szakiskolával közösen a Vendéglátó szakmenedzser FSZ-képzést, a kifutó hagyományos általános iskolai földrajz tanári képzés mellett. Mindezekkel párhuzamosan a kar más képzéseiben (FSZ, BSc, BLA, MSc) is részt vettünk illetve mindmáig részt veszünk.

A 2013-ban újraindított osztatlan tanárképzésben a földrajz szakos tanárképzés alapozó kurzusaiban, felmenő rendszerben a szakmai ismeretek kurzusaiban is oktatóként veszünk részt.

2013-ban a tanszék oktatói részvételével létrejött egy Turizmus-kutató csoport, amely elsődlegesen ökoturisztikai vizsgálatokkal, -tervezéssel foglalkozik.

A Földrajz Tanszéknek 1928-as megalakulása óta tíz tanszékvezetője volt, a tanszékvezető helyettesi funkció 1960 óta létezett. Az első tanszékvezető dr. Littke Aurél volt 1928-38 között, majd őt követte dr. Schilling Gábor (1938-1945). A tanszékvezetés 1945-től szünetelt. Dr. Aldobolyi Nagy Miklós 1946-1957 között töltötte be a posztot, majd két év szünet után dr. Szabó László látta el a vezetői teendőket (1959-1972). Őt követte dr. Moholi Károly (1972-1988), dr. Kaszab Imre (1988-1993), dr. Bagdi Sándor (1993-1994), dr. Tóth József (1994-1995), dr. Pál Ágnes (1995-2005), dr. Karancsi Zoltán (2005-).

Tanszékvezető helyettesek: Dr. Moholi Károly (1960 ? 1972), Németh István (1972-1976), dr. Bagdi Sándor (1976-1993), dr. Pál Ágnes (1993-1994), dr. Bagdi Sándor (1994-1995), dr. Ringlerné dr. Szentpéteri Mária (1995-2002), dr. Karancsi Zoltán (2002-2005).

A Földrajz Tanszék oktatói 1928-2003 között és az általuk oktatott tantárgyak:

(Oktató neve / Beosztás / Szolgálati év / Oktatott tantárgyak)

- Dr. Littke Aurél / főiskolai tanár / 1928-1938 / Természet- és gazdaságföldrajz, Csillagászat, Térképészet
- Dr. Schilling Gábor / főiskolai tanár / 1938-1945 / Természet- és gazdaságföldrajz, Csillagászat, Térképészet
- Dr. Aldobolyi Nagy Miklós / főiskolai tanár / 1948-1957 / Általános és regionális természetföldrajz, Talajföldrajz
- Kovács Eszter / főiskolai gyakornok / 1937-1939 / gyakorlati tárgyak oktatása
- Göcsei Imre / főiskolai gyakornok / 1940-1942 / Csillagászati földrajz, Térképészet
- Legeza Pál / főiskolai gyakornok / 1942-1943 / gyakorlati tárgyak oktatása
- Bácskai János / főiskolai gyakornok / 1944-1945 / gyakorlati tárgyak oktatása
- Starcz Rezső / főiskolai gyakornok / 1946-1948 / gyakorlati tárgyak oktatása
- Dr. Moholi Károly / adjunktus, docens, főiskolai tanár / 1949-1951, 1951-1967,

- 1967-1988 / Általános és regionális gazdaságföldrajz, Térképészet
- Dr. Szabó László / főiskolai tanár / 1959-1972 / Általános természetföldrajz, Magyarország természetföldrajza
 - Németh István adjunktus / docens / 1953-1967, 1967-1976 / Földrajz tanítás módszertana, Magyarország természetföldrajza, Térképtan
 - Klebniczki József / adjunktus, docens / 1952-1978, 1978 / Általános és regionális gazdasági földrajz, Csillagászati földrajz
 - Dr. Bagdi Sándor / adjunktus, docens / 1959-1978, 1978-1995 / Általános természetföldrajz, Magyarország természetföldrajza, Ásvány- és kőzettan, A földrajztanítás módszertana
 - Dr. Frisnyák Sándor / adjunktus / 1963-1965 / Regionális természeti földrajz, Éghajlattan
 - Papp László / tanársegéd / 1953-1957 / Gazdasági földrajzi gyakorlatok vezetése
 - Pósa Lajos / adjunktus / 1966-1980 / Földrajztanítás módszertana, Magyarország gazdasági földrajza
 - Dr. Károssy Csaba / tanársegéd, adjunktus, docens / 1972-1978, 1978-1983, 1983-1984 / Klimatológia, Csillagászati földrajz
 - Dr. Orkonyi Ede / adjunktus / 1978-1988 / Földrajztanítás módszertana, Magyarország gazdasági földrajza
 - Dr. Bálint Alajosné (Litkei Janka) / adjunktus / 1963-1965 / Regionális természeti és gazdasági földrajz
 - Dr. Vas Zoltánné (Dr. Oross Gabriella) / tanársegéd / 1984-1989 / Csillagászati földrajz, Általános természeti földrajz gyakorlat vezetése
 - Dr. Zsiga Attila / tanársegéd, adjunktus / 1976-1985, 1985-1989 / Térképészet, Klimatológia
 - Dr. Pál Ágnes / adjunktus, docens, főiskolai tanár / 1981-1983, 1983-1988, 1988- / Általános társadalomföldrajz, Magyarország társadalomföldrajza, Amerika, Afrika és Ausztrália társadalomföldrajza
 - Dr. Ringlerné dr. Szentpéteri Mária / tanársegéd, adjunktus, docens / 1981-1984, 1984-1993, 1993- / Eurázsia és Magyarország természeti földrajza, Ásvány- kőzettan, Éghajlattan, Földrajztanítás módszertana
 - Dr. Kaszab Imre / főiskolai tanár / 1988-2007 / Általános természetföldrajz; Általános földtan; Ásvány- és kőzettani alapismertek; Föld és az élet fejlődéstörténete; Geo-környezetünk; Az Európai Unió; Elemző földtan; Mérnökgeológia – építésföldtan; Földtani kutatás; Hidrogeológia; Környezetföldtan
 - Dr. Karancsi Zoltán / tanársegéd, adjunktus, docens / 1989-1998, 1998-2003, 2003- / Magyarország természetföldrajza, Éghajlattan, Amerika- Ausztrália, Afrika és a Sarkvidékek természeti földrajza, Földrajztanítás módszertana
 - Csikász Lajos / tanársegéd / 1989-1994 / Csillagászati földrajz, Éghajlattan, Földrajztudomány története
 - Oláh Ferenc / tanársegéd, adjunktus / 1990-1998, 1998- / Magyarország természeti földrajza, Térképészet, Ásvány-kőzettan, Föld- és az élet fejlődése, Eurázsia természeti földrajza, Természetvédelem Magyarországon
 - Pál Molnár Elemér / tanársegéd / 1991-1992 / Általános természetföldrajz, Ásvány-kőzettan
 - Miletics Péter / tanársegéd / 1991-1992 / Eurázsia társadalomföldrajza, Amerika, Ausztrália és Afrika társadalomföldrajza
 - Pál Viktor / tanársegéd / 1992-2003 / Magyarország és Eurázsia társadalmi

földrajza

- Dr. Szilassi Péter / tanársegéd, adjunktus, docens / 1994-2002, 2002-2006, 2006- /
Általános természeti földrajz, Csillagászati földrajz, Földrajztudomány
története, Ausztrália- Afrika társadalmi földrajza, Éghajlat, Matematika
módszerek a földrajzban
- Dr. Tóth József / egyetemi tanár / 1994-1995 / Általános társadalomföldrajz,
Magyarország társadalomföldrajza
- Balogh András / tanársegéd / 2003-2007 / Amerika, Ausztrália és Afrika
társadalomföldrajza

A Földrajz Tanszék oktatói 2003-tól 2015-ig, és az általuk oktatott tantárgyak

- Dr. Pál Ágnes /főiskolai tanár/ Általános társadalomföldrajz, Magyarország
társadalomföldrajza, Amerika, Afrika és Ausztrália
társadalomföldrajza, Európa társadalomföldrajza, Ázsia
társadalomföldrajza, Magyarország történeti földrajza
- Dr. Karancsi Zoltán /tszv. egyetemi docens/ Amerika- Ausztrália, Afrika és a
Sarkvidékek természeti földrajza, Földrajztanítás módszertana,
Turisztikai alapismeretek, Nemzetközi turizmusföldrajz
- Oláh Ferenc /adjunktus/ Magyarország természeti földrajza, Általános
természetföldrajz, Turizmus környezeti hatásai, Magyarország
turizmusföldrajza, Öko- és bioturizmus, Általános földtani ismeretek,
Természetföldrajz, Élettelen rendszerek I., A Naprendszer és a Föld,
Térképészeti alapismeretek, Földrajzi alapismeretek
- Korom Annamária /tanársegéd/ 2007- Magyarország regionális földrajza,
Magyarország társadalomföldrajza, Magyarország gazdasági
földrajza, Magyarország történeti földrajza, Európa-, Ázsia-, Amerika-
, Afrika-, Ausztrália társadalomföldrajza, -gazdaságtörténete, Régiók
az Európai Unióban, Regionális politika, Közigazgatási ismeretek,
Faluszociológia, Szeged város sajátos arculatú városrészei, Projekt-
és pályázati menedzsment, Aménagement du territoire et gestion de
commune en Hongrie, Urban planning and management in Hungary
- Hornyák Sándor /tanársegéd/ 2011-2014. Magyarország történeti földrajza,
Közigazgatási ismeretek, régiótörténet, Falusi turizmus,
Településfejlesztés, településmenedzsment, Urban planning and
management in Hungary,
- Dr. Szalma Elemér /főiskolai docens/ 2010- (1983-2010 JGYTF/JGYPK Biológia
Tanszék) Növényrendszertan, Növény szervezattan, Növényökológia,
Hidrobiológia, Hidrobotanika, Biológiai vízminősítés,
Terepgyakorlatok, Hydrobiology,

A Földrajz Tanszék nem oktató dolgozói 1928-2015. között:

- Klebniczki József / könyvtáros / 1952-1967
- Frank Lászlóné Kovács Emese / könyvtáros / 1968-1972
- Ambrusné dr. Bullás Rózsa / könyvtáros / 1973-1982
- Korom Andrásné Kovács Ilona / ügyintéző-könyvtáros / 1982- 2007
- Máté András / altiszt, takarító / 1930-1954
- Örhelyi Imre / altiszt, takarító / 1954-1958
- Biluskáné Kovács Berta / altiszt, takarító / 1958-1971

- Pesti Sándorné (Balogh Ibolya) / altiszt, takarító / 1972-1978
- Kovácsné Kovács Irén / altiszt, takarító / 1978-1990
- Csamangóné Kiss Etelka / altiszt, takarító / 1990-1993
- Kozma László / technikus / 1988-1991
- Turáni Annamária / technikus / 1989-1990
- Domokos Sándor / technikus / 1991-1993
- Tóth Tímea /2011-2012/

Jegyzetek:

1 Az 1928/29-es tanévben a Filozófia-pedagógia, a Magyar-nyelvtudományi, a Magyar-irodalomtörténeti a Németnyelv és irodalmi, a Történelmi, a Földrajz, az Állattan, a Növénytan, a Mennyiségtan, a Vegytan-Ásványtan, a Természetan, az Ének-Zene, a Testnevelés és a Kézimunka Tanszék kezdte meg működését Szegeden.

2 Ma Szent Ferenc utca